

Rövid cím: HAJLÉKTALANSÁG ÉS DROGHASZNÁLAT

Hosszú cím: HAJLÉKTALANSÁG ÉS DROGHASZNÁLAT – A hajléktalan populáció drog- és egyéb pszichoaktív szerhasználatának vizsgálata

A PÁLYÁZATI PROGRAM TARTALMA: ELŐMÉNYEI, CÉLJA, RELEVANCIÁJA

a) Előzmények

A hajléktalanság és drogfogyasztás kapcsolatának vizsgálata magában foglalja egyrészt a hajléktalan populáció drogérintettségének feltárását, másrészt annak vizsgálatát, hogy a drogfogyasztókra mennyire jellemző a hajléktalanság.

A hajléktalan populáció drogérintettsége

2007 februárjában készült Magyarországon az első olyan átfogó kutatás (Paksi és mtsai. 2008, 2010), amely a hajléktalanok drogfogyasztási szokásait, illetve célzottan a hajléktalan populáció drogérintettségét, droghasználati szokásait vizsgálta.

A fővárosi ellátásban részesülő¹ hajléktalan populáció reprezentatív mintáján kutatás eredményei alapján azt mondhatjuk, hogy hajléktalan populáció drogokkal való kapcsolatba kerülésének kockázata az általános populációéval megegyező, azonban a problémás/kockázatos droghasználatra utaló magatartások tekintetében az ellátásban részesülő hajléktalanok különösen veszélyeztetettnek tekinthetők:

- A drogokkal már kapcsolatba került hajléktalanok körében a folyamatos használat kockázata többszöröse az általános populációban tapasztaltnak (61,8% vs. 28,6%), azaz a kilépés esélye jóval kisebb.
- A hajléktalan populációban a marihuána/hasis használat kevésbé képez önálló fogyasztási kategóriát, azaz a hajléktalanok körében konstruálható tiltott drog-fogyasztási piramis meredekebb (lásd az 1. ábrán).
- A hajléktalan droghasználók esetében gyakrabban jelentkeznek a drogfogyasztás okozta következményes károsodások, mint az általános népességhez tartozó drogfogyasztóknál. (lásd az 1. táblázatban)

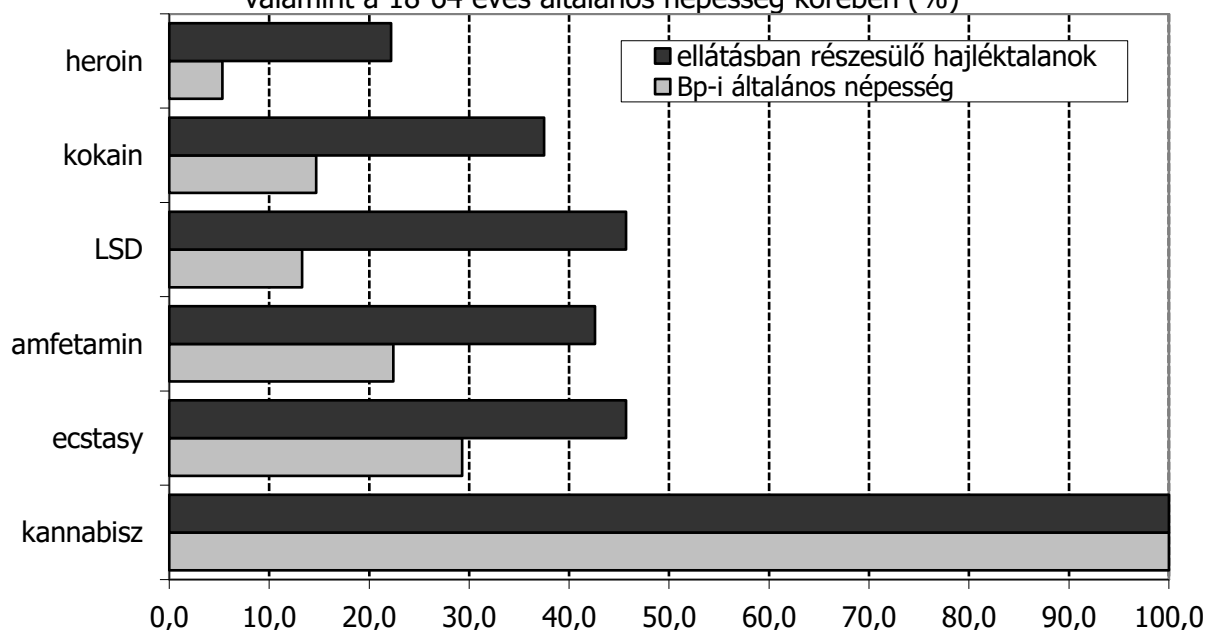
A hajléktalan droghasználók relatíve kockázatosabb droghasználó magatartása azonban nem magyarországi sajátosság. A 2007-es hazai vizsgálat idején végzett szisztematikus szakirodalom áttekintés tapasztalatai (Paksi és Arnold, 2010) azt mutatják, hogy ugyan a hajléktalanok drogfogyasztásáról Európa néhány országából rendelkezésre álló adatok az alkalmazott módszerek heterogenitása miatt nem összehasonlíthatók, mindazonáltal a különböző országokban az általános populációhoz képest a hajléktalanok droghasználatának sajátosságai tekintetében megmutatkozó tendenciák meglehetősen egybehangzóak.

Az elmúlt 9 évtizedben – más, fokozott kockázatú speciális populációkra irányuló vizsgálatok (fogvatartottak, iskolából kimaradók, intézeti gondoskodásban nevelkedők stb. - elmaradásához hasonlóan – nem készült a fentihez hasonló, a hajléktalan populáció drogérintettségének becslésére lehetőséget adó vizsgálat Magyarországon.

---

¹ Átmeneti szállásokon, és éjjeli menedékhelyeken.

1. ábra: A tiltottdrog-fogyasztási piramis a fővárosban, az ellátásban részesülő hajléktalanok, valamint a 18-64 éves általános népesség körében (%)²

1. táblázat: Drogfogyasztással kapcsolatos problémák előfordulása az fővárosi ellátásban részesülő hajléktalanok és a budapesti általános népesség körében (a valaha fogyasztók százalékában)

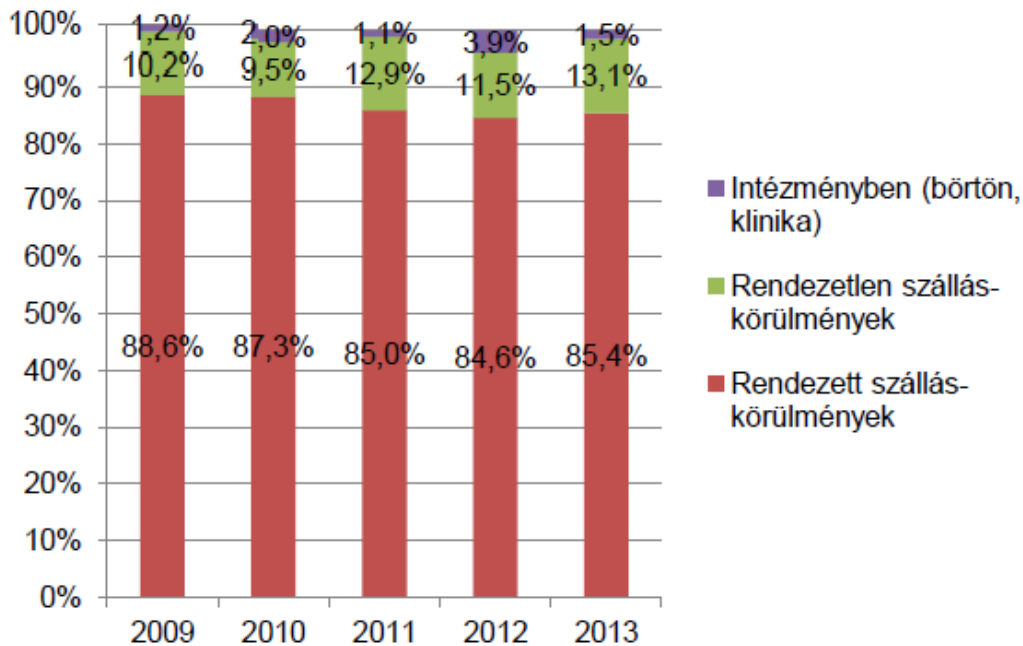
	BUDAPESTI ELLÁTÁSBAN RÉSZESÜLŐ HAJLÉKTALANOK	BUDAPESTI 18-64 ÉVES ÁLTALÁNOS NÉPESSÉG
Testin probléma	18,6	9,4
Lelki probléma	22,2	-
Családi probléma	25,5	12,5
Probléma a kapcsolataiban	12,5	15,6
Iskolai/munkahelyi probléma	7,9	12,1
Probléma a rendőrséggel	16,7	6,3

A drogfogyasztók kockázata a hajléktalanságra

Az ellátásban részesülő drogfogyasztók bizonyos csoportjainak lakhatási körülményeiről a TDI kérdőívben a lakhatási körülményekre vonatkozóan vannak információik. A Nemzeti Drog Fókuszpont jelentése szerint 2013-ban „a nem elterelés keretében kezelést kezdő 1382 kliens közül a lakhatás körülményeire vonatkozó információ 1352 főről volt elérhető. 1155 fő (a kliensek 85,4%-a) rendezett szálláskörülményekkel rendelkezett, 177 fő (13,1%) rendezetlen körülmények között, 20 fő (1,5%) pedig intézményi körülmények között élt. Az elmúlt öt évet vizsgálva, a kliensek lakhatási körülményeinek alakulásában nem volt érdemi változás.” (Jelentés, 2014. 77. old.)

² A legelterjedtebb egyéb drogok életprevalencia-érték a marihuánát/hasist valaha fogyasztók körében.

2. ábra: Lakhatási körülmények a nem elterelés keretében kezelésbe lépő droghasználók körében 2009-2013 között (%)

Forrás: TDI adatgyűjtés (OAC 2014b); elemezte: Nemzeti Drog Fókuszpont

A kábítószer-fogyasztással összefüggő halálozások közül 2013-ba 31 halálozástól 3 (Jelentés, 2014, 65. old), 2014-ben pedig 23 halálozástól egy esetben volt az elhunyt hajléktalan (Jelentés, 2015, 61. old).

Ugyanakkor az Országos Epidemiológiai Központ által az intravénás szerhasználók körében a HIV és HCV fertőzések vizsgálata céljából 2014 márciusa és májusa között készített országos prevalencia vizsgálata jóval nagyobb hajléktalansági kockázatról számol be.³ „A válaszadók 30,8%-a élt az elmúlt 1 évben 1 hétnél hosszabb ideig hajléktalan szállón, az utcán, vagy úgy, hogy nem volt stabil lakhelye.” (Jelentés, 2014, 66. old)

A drogfogyasztással kapcsolatos reguláris adatgyűjtés betegforgalmi és halálozási adatai alapján tehát a droghasználók körében kevésbé jellemző a hajléktalanság, az intravénás droghasználók körében készült eseti vizsgálat azonban lakhatási problémák meglehetősen magas arányáról számolt be, ami a hajléktalanság, és a – 2007-es kutatás során jelzett – magas kockázató szerhasználat együtt járásának fennmaradására utal.

³ 2014-ben 19 szervezet szolgáltatott mintát, Budapesten öt túszer program és két kezelőhely, vidéken pedig hét túszer program, két kezelőhely és három túszerét is működtető kezelőhely vett részt a vizsgálatban. A vizsgálatba olyan személyek kerülhettek, akik valaha használtak intravénásan kábítószer/ új pszichoaktív szert. A szűrővizsgálat mellett sor került a szociodemográfiai és szerhasználati jellemzők, illetve a kockázati magatartások felmérésére is. A kérdőív az EMCDDA kulcsindikátorral kapcsolatos útmutatójára, illetve a 9. standard tábla 2. és 3. részére épült. Az adatgyűjtés kiterjedt néhány kockázati magatartás vizsgálatára, többek között a lakhatási körülmények rögzítésére is. Az elemszámok a résztvevő szervezetek intravénás szerhasználói kliensszámaihoz lettek arányosítva. A szervezetek a vizsgálati periódusban minden intravénás szerhasználó kliensüknek felajánlották a részvételi lehetőséget, mindaddig, amíg el nem érték a rájuk szabott mintaszámot. Összesen 592 személy adatai kerültek az elemzésbe.

b) A kutatás célja

A tervezett kutatás a hajléktalanság és droghasználat viszonyát a hajléktalan populáció érintettsége oldaláról kívánja megközelíteni, pótolva ezáltal az erre vonatkozó adatok közel egy évtizedes hiányát. A kutatás célja tehát a hajléktalan populáció drog- és egyéb pszichoaktív szerhasználatának vizsgálata, ezen belül

- i. a hajléktalan populáció DROGÉRINTETTSÉGÉNEK BECSLÉSE (különböző fogyasztói magatartások prevalencia-értékei, folyamatos fogyasztási ráta, stb),
- ii. a populációban jellemező FOGYASZTÁSI SZOKÁSOK (szerhasználati mintázatok, együttlétfogyasztások, veszélyeztető fogyasztási típusok) leírása, valamint
- iii. a hajléktalan társadalom különböző TÁRSADALMI jellemzői (alapvető demográfiai jellemzők, a hajléktalan társadalom egyes alcsoportjaiba való tartozás, stb) mentén jelentkező MINTÁZATOK feltárása,
- iv. a hajléktalan populáció szerhasználati szokásaiban – az általános népességre vonatkozó adatok kontextusában – megjelenő SAJÁTTOSSÁGOK leírására is,
- v. A hajléktalan populáció drogérintettségében, fogyasztási szokásaiban és a kockázati tényezőkben mutatkozó TENDENCIÁK BECSLÉSE

c) A kutatás várható eredményi, relevanciája, alkalmazhatóság

Mint említettük, más feltételezhetően fokozott érintettségű, speciális populációhoz hasonlóan, a hajléktalan populációban sem készült közel 10 éve a drogepidemiológiai vizsgálat. A rendelkezésre álló hazai információk elavultak, frissítésre szorulnak.

A kutatás hiánypótló adatokkal szolgál a hajléktalan ellátás területén ADEKVÁT, PROBLÉMA-SPECIFIKUS, s ennek révén nagyobb HATÉKONYSÁGGAL MŰKÖDŐ INTERVENCIÓS PROGRAMOK kidolgozásához. Itt jegyezzük meg, hogy a 2017-es F3 kutatás, melyhez a jelen vizsgálat csatlakozik, kiegészül egy szükségletfelmérést szolgáló adatlappal is, amely a nyújtott szolgáltatásokra vonatkozó diagnózist adna a megkérdezett hajléktalan emberekről és lehetővé tenné egy országos kép felvázolását a hajléktalan emberek állapotáról. Az ellátás fejlesztés szolgálata tehát több ponton is megjelenik a kutatásban, s nem idegen az F3 vizsgálatról, amely folyamatosan igyekszik kiszolgálni az ellátók ill. programok fejlesztési igényeit is. Ez a törekvés egyértelműen azt jelzi, hogy nem csak ismerni és érteni kívánjuk azokat a társadalmi folyamatokat, melyek a hajléktalanságot, illetve a hajléktalan droghasználatot befolyásolják, hanem segíteni az ellátás szükségletekhez igazodását.

A hajléktalan populáció droghasználatára vonatkozásában adatszolgáltatási igényt fogalmaz meg hazánk felé az Európai Unió Drogokkal és Drogaddikcióval foglalkozó Monitorozási Központja (EMCDDA) is. Tekintettel arra, hogy a tervezett kutatás eleget tesz a prevalencia becslésre irányuló nemzetközi módszertani standardok (EMCDDA, 2002), így a KUTATÁS MAGAS SZINTEN MEGFELEL AZ EMCDDA ADATSZOLGÁLTATÁSI IGÉNYEINEK.

d) A pályázati program illeszkedése a Nemzeti Drogellenes Stratégia 2013-2020 c. dokumentum céljaihoz

A Nemzeti Drogellenes Stratégia VI.2.3. Speciális csoportok, sajátos problémák c. fejezetében kimondja, hogy „Szélesíteni kell a különböző speciális szükségletű szerhasználók számára szolgáló kezelő-ellátó, utánkövető-gondozó programok kínálatát, különös tekintettel a kisebbségi csoporthoz tartozókra, a hajléktalanokra, a fogvatartottakra, a várandós nőkre, a fertőző betegségben szenvedőkre, a szerfüggő gyermeket nevelő szülőkre, a fogyatékkal élőkre, illetve a vírushordozó injekciós kábítószer-fogyasztókra, valamint a társult pszichiátriai betegségben szenvedőkre.” (NDS, 2013, 52.old) Az ellátórendszer szükségletalapú fejlesztésének elengedhetetlen feltétele az speciális populációk szerhasználati szokásainak megismerése.

A Nemzeti Drogellenes Stratégia nyomon követéséhez szükséges indikátorok között szerepel a „tiltott szerek fogyasztási egyes kockázati csoportokban”, melynek részletes leírásában a hajléktalan populációra vonatkozó prevalencia becslés is szerepel: „Az illegális szerfogyasztás miatt leginkább fenyegetett csoportok körében mért prevalencia értékek: élet-, múlt évi, múlt havi stb. Legfontosabb csoportok és színterek: nevelő-intézeti / gyermek-védelmi ellátásban részesülők, büntetés-végrehajtási intézetben lévők, hajléktalanok, prostituáltak, menekültek, éjszakai szórakozóhelyek. (NDS, 2013, 90.old)

A KUTATÁS MÓDSZERE

Tekintettel arra, hogy a kutatás elsődleges célja a hajléktalan populáció drogérzékenysége, a különböző fogyasztó magatartások prevalenciájának becslése, és azok más populációk viszonylatában való értelmezése, így az adatfelvétel során alkalmazott metodika megválasztását egyrészt a mért eredmények kiterjeszhetőségét lehetővé tevő, a reprezentativitást biztosító mintavétel megvalósítására való törekvés, valamint a drogepidemiológiai kutatások során általában alkalmazott nemzetközi standardok és hazai hagyományok érvényesítése határozza meg.

2. táblázat: A tervezett kutatás módszertani jellemzőinek összefoglalása

Az adatfelvétel ideje	2017. február 3 hete.
Területi lefedettség	Budapest, és néhány, a későbbiek során egyeztetésre kerülő vidéki nagyváros (pl. Pécs, Miskolc, székesfehérvár)
Mintakeret	A „Február 3. munkacsoport” 2017. évi hajléktalan-népszámlálása során azonosított hajléktalanok.
Mintaválasztás módja	Elérési-helyek szerint rétegzett 25%-os véletlen mintavétel.
Bruttó mintanagyság	cc 1300-1500 fő
Kérdőív	Háttérváltozók: a hajléktalan-népszámlálás céljára kidolgozott ún. F3 kérdőív. Drogfogyasztással kapcsolatos kérdések: az EMCDDA által ajánlott, ún. Európai Modell Kérdőív (EMQ) (EMCDDA, 2002) minimumkérdései.
Adatgyűjtési eljárás	A háttérváltozókat tartalmazó F3 kérdőív felvétele – a hajléktalan-népszámlálások során szokásos módon – kérdezőbiztos (szociális munkás) közreműködésével, „face to face” módszerrel történik. A szerfogyasztó magatartásokkal kapcsolatos kérdéseket tartalmazó kérdőív felvétele pedig önkitöltős módszerrel.

a) A kutatás célcsoportja, mintaválasztása

A hajléktalan populáció esetében mért eredmények kiterjeszhetőségét biztosító reprezentatív mintavétel megvalósítása a hajléktalan populáció nem identifikált volta nem könnyű feladat. E

probléma kiküszöbölésére a kutatás adatfelvétele – az egy évtizeddel korábbi, 2007-es kutatáshoz hasonlóan – omnibusz jelleggel a hajléktalan populáció legjobb becslését adó, nagy hazai hagyományokkal rendelkező, 1999 óta minden év február 3-án a kezdetben a fővárosi majd a nagyobb városokban élő hajléktalanok körében is népszámlálást végző és nagy nemzetközi elismertséggel bíró „Február 3. munkacsoport” (Bényei és mtsai, 2000) aktuális, 2017. évi adatfelvételéhez kapcsolódik.

A tervezett kutatás számára a mintavételi keretet az F3 kutatás által Budapesten és – a kutatás előkészítése során szakértői döntéssel kiválasztásra kerülő – néhány, a korábbi F3 kutatás során kiemelkedően nagy elérést megvalósító vidéki nagyvárosban (pl. Pécs, Miskolc, Székesfehérvár) elért hajléktalan populáció képezi.

Az adatfelvétel a terveink szerint a mintavételi keret elérési-helyek szerint rétegzett, 25%-os véletlen mintáján történik, ami a 2016. évi F3 kutatásban elért elemszám alapján Budapesten 900-1000, vidéken 400-500 fős bruttó mintát jelent.

a) Az adatfelvétel módja

A különböző szerfogyasztó magatartásokkal kapcsolatos survey jellegű vizsgálatok megbízhatósága, valamint az adatok érvényességének mértéke erősen függ az adott szer megítéléstől, a fogyasztással szembeni attitűdtől, illetve az adott országban érvényesülő drogpolitikától. Magyarországon - ahol a rendelkezésre álló kutatási eredmények (pl. Paksi, 2003, Paksi, 2009, Felvinczi és mtsai, 2016) szerint más társadalmakhoz képest a szerfogyasztó magatartások megítélése az elítélés irányába tolódik - különösen fontos a bevallás mértékének a lehetőségek szerinti javítása. A megkérdezettek válaszolási hajlandóságának, illetve a válaszok valóságtartalmának növelése érdekében – a tervezett kutatás előzményének tekinthető 2007-es vizsgálat (Paksi és mtsai, 2008, 2010) és más általános és speciális populációkon készült drogepidemiológiai kutatások (Elekes, Paksi 2003, 2004a, b, 2005, Paksi, 2009, Paksi és mtsai, 2015, 2016, Paksi és Arnold, 2009) – jelen kutatás során is kombinált kérdezési technika alkalmazását tervezzük. A háttérváltozókat tartalmazó F3 kérdőív felvétele – a szokásos módon - kérdezőbiztos (szociális munkás) közreműködésével, „face to face” módszerrel, a társadalmi és/vagy törvényi elítélés alá eső magatartásokkal – drog- illetve alkoholfogyasztással - kapcsolatos kérdéseket tartalmazó kérdőív pedig - a válaszmegtagadások csökkentése, illetve a válaszok megbízhatóságának növelése érdekében - önkitöltős módszerrel történik.

b) A kérdőív témakörei

A vizsgálati battéria összeállítása során a drogfogyasztással kapcsolatos kérdések esetében az EMCDDA ajánlásait (az EMCDDA modellkérdőívét (EMQ) (EMCDDA, 1999, 2002), az indikátor igényének változásait (észlelt hozzáférhetőség, ill. fogyasztásnak való kitettség), és az új szerek (NPS) használatának nyomon követésére az általános populációs vizsgálatok vonatkozásában megfogalmazott ajánlásokat), valamint a hazai normál populációs (ESPAD, ADE, OLAAP 2007, 2015), és más speciális populációkon készült (Paksi és Arnold, 2009) drogepidemiológiai vizsgálatokkal való összehasonlíthatóságot tartjuk szem előtt. Ennek révén a hajléktalan populáció drogérzettségének, drogfogyasztási mintázatának leíró elemzésén túl az eredmények értelmezhetővé válnak egyrészt normálpopulációs kontextusban, más speciális populációk viszonylatában, valamint a más országokban hajléktalanok körében készült kutatások eredményei tükrében is.

c) Az adatok feldolgozása

SPSS for Windows Programcsomaggal, az epidemiológiai kutatási standardok szerint történt.

A PÁLYÁZÓ MENEDZSMENT KAPACITÁSA (MUNKATÁRSAK, FELSZERELÉSEK ÉS A PROGRAM KÖLTSÉGVETÉSÉNEK KEZELÉSE)

Magyarországon 2007 februárjában készült az első átfogó kutatás (Paksi és mtsai. 2008, 2010), amely a hajléktalanok drogfogyasztási szokásait, illetve célzottan a hajléktalan populáció drogérintettségét, droghasználati szokásait vizsgálta. A kutatást a Viselkedéskutató Kft készítette, a jelenlegi kutató team részvételével.

a) A projekt szakmai háttere, a projektben résztvevő munkatársak:

Paksi Borbála – kutatásvezető

MUNKAHELYEK

2014 –	Eötvös Lóránd Tudományegyetem, PPK Neveléstudományi Intézet
MUNKAKÖR	kutató
CÍM	1053 Budapest, Egyetem tér 1-3
2005 – 2014	Budapesti Corvinus Egyetem, Magatartástudományi és Kommunikációelméleti Intézet, Viselkedéskutató Központ - központvezető
1997 – 2005-	Budapesti Közgazdaságtudományi és Államigazgatási Egyetem (később BCE), Pedagógia Tanszék (később Pszichológia és Pedagógia Tanszék) – egyetemi adjunktus
1989 – 1997-	Budapesti Közgazdaságtudományi Egyetem (BKE, később BKÁE, ill BCE), Szociológia Tanszék – tudományos segédmunkatárs
1987 – 1988	Országos Addiktológiai Intézet - elemző

KUTATÁSI TAPASZTALAT

KUTATÁSI TÉMÁK	Kvantitatív és kvalitatív kutatások az alábbi területeken: Általános népességre vonatkozó és speciális populációs drogepidemiológiai vizsgálatok; értékelő vizsgálatok, hatástanulmányok; szükségletfelmérések
KUTATÁSOK SZÁMA	49 kutatás vezetése 23 kutatásban résztvevő kutató

A PÁLYÁZAT TÉMÁJA SZEMPONTJÁBÓL LEGINKÁBB RELEVÁNS PROJEKTEK – SPECIÁLIS POPULÁCIÓS DROGEPIDEMIOLÓGIAI VIZSGÁLATOK

2008	Jogerősen fogvatartottak kábítószer-használata (NDI)
2006-2007	A fővárosi hajléktalan populáció drogérintettségének becslése (NDI)
2005	Egy speciális populáció droghasználata – „Sziget vizsgálat”(ICSSZEM)
2004	Jogerősen fogvatartottak kábítószerhasználata (BVOP)
2004	Gyermekvédelmi szakellátásban részesülő gyermekek alkohol- és drogfogyasztása (ESZCSM)
1997	„Drogos rizikócsoportok” c. kutatás (IM.Bv.Op.)
2000	Egy speciális populáció szenedélyszer használata – „Pepsi sziget 2000” (ISM)
EGYÉB MEGHATÁROZÓ ÁLTALÁNOS POPULÁCIÓS DROGEPIDEMIOLÓGIAI VIZSGÁLATOK	
2013-2016	Kísérlet a társadalmi kontroll „Janus arcúságának” megismerésére – a droghasználat társadalmi konstrukciójának példáján – társ kutató
2007	Országos Lakossági Adatfelvétel az Addiktológiai Problémákról – OLAAP (NDI, Drog Fókuszpont)
2002-2003	Fiatalfelnőttek alkohol- és drogfogyasztási szokásai (NKFP-ISM)

2000-2001 A felnőtt népesség alkoholfogyasztása és droghasználata Magyarországon (ISM)

Publikációk MTMT publikációs lista:

<https://vm.mtmt.hu//search/slist.php?lang=0&AuthorID=10027465>

MTMT közlemény és idéző összefoglaló táblázat:

<https://vm.mtmt.hu/search/tmtosztaly.php?lang=0&vanlink=1&search=1&pon ton=0&AuthorID=10027465&showmode=0>

A KUTATÁS TÉMÁJÁBAN KÉSZÜLT LEGFONTOSABB PUBLIKÁCIÓK

Paksi B., Gurály Z., Arnold P., Schmidt A., Breitner P.: A drogfogyasztás és hajléktalanság. Addiktológia. 2008. 2. (101-130)

Paksi B., Arnold P., Schmidt A., Gurály Z., Breitner P.: Drogfogyasztás és hajléktalanság. In.: Győri P., Vida J.: Otthontalanul... Tégy az emberért! Menhely Alapítvány és BMSZKI, Budapest, 2010. (49-76)

http://www.bmszki.hu/sites/default/files/field/uploads/mindennapi_hajlektalansag_otthontalanul_7_2.pdf#overlay-context=kiadvanyaink-1

Paksi B., Gurály Z., Schmidt A., Arnold P., Breitner P.: Hajléktalanság és droghasználat. A Hajléktalanokért Közalapítvány Országos Konferenciája 2007. Szeptember 20-21. Budapest, IBIS Hotel

Paksi B., Gurály Z., Schmidt A., Arnold P.: A fővárosi hajléktalan populáció drogérzékenységének becslése. MAT VI. Országos Kongresszusa. 2007. november 22-24. Siófok, Addiktológia/Addictologia Hungarica 2007. VI. Supplementum 1. pp. 48.

Paksi B., Arnold P.: A jogerősen elítélt fogvatartottak droghasználata. Börtönügyi Szemle, 2010.1.(1-23).

Paksi B., Arnold P.: Speciális populációk drogérzékenysége. In: Demetrovics Zs. (szerk): Az addiktológia alapjai II. Eötvös Kiadó, Budapest, 2009. (327-387)

Paksi B.: Droghasználat a magyarországi börtönökben. Büntetés-végrehajtási parancsnokok, vezetők országos értekezlete 2010.április.21. Pilisszentkereszt

Paksi B.: Jogerősen fogvatartottak droghasználata. Pártfogó Felügyelői Szolgálat Szakmai Műhely. 2007. Október 29-31. Bv. Továbbképzési és Konferencia Központ. Pilisszentkereszt.

Paksi B.: A „Szabadságvesztés büntetést töltők kábítószer-fogyasztással kapcsolatos rizikócsoportjainak feltárása” c. kutatás beszámolója. A TDI adatgyűjtés bevezetése a Büntetés-végrehajtási Intézetekben. Szakmai találkozó. Budapest, Bencur Hotel, 2005. december 6.

Elekes Zs., Paksi B. A jogerősen fogva tartottak kábítószer- és egyéb szenvedélyszer használata. BVOP kutatási beszámoló. 2004-

Elekes Zs., Paksi B.: Szabadságvesztés büntetést töltők kábítószer-fogyasztással kapcsolatos rizikócsoportjainak feltárása (kutatási beszámoló). IM.Bv.Op. Büntetés-végrehajtási szakkönyvtár 1997/4 (112)

Paksi B.. A drogepidemiológia alapjai: a drogfogyasztás elterjedtségének mérése. In: Demetrovics Zs. szerk.: Az addiktológia alapjai I. Budapest, ELTE Eötvös Kiadó, 2007. (256–294)

Gurály Zoltán – társ kutató, az F3 kutatás vezetője

MUNKAHELYEK

1990– Menhely Alapítvány

MUNKAKÖR szociális munkás

cím 1082 Budapest, Vajdahunyad u. 3.

2013 – 2015 Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság – szakterületi referens – módszertani feladatok

1998 – 2012- NCSSZI – szakterületi referens - módszertani feladatok

---

SZERVEZETI TAGSÁG

2010– Hajléktalanokért Közalapítvány - kurátor

2015- Konstantinápolyi Egyetemes Patriarchátus Magyarországi Ortodox Exarchátus – OIKOS Segítőháza - képviselő

KITÜNTETÉSEK

2005– Magyar Köztársasági Érdemrend lovagkeresztje

A KUTATÁS TÉMÁJÁBAN KÉSZÜLT LEGFONTOSABB PUBLIKÁCIÓK

Paksi B., Gurály Z., Arnold P., Schmidt A., Breitner P.: A drogfogyasztás és hajléktalanság. Addiktológia. 2008. 2. (101-130)

Paksi B., Arnold P., Schmidt A., Gurály Z., Breitner P.: Drogfogyasztás és hajléktalanság. In.: Győri P., Vida J.: Otthontalanul... Tégy az emberért! Menhely Alapítvány és BMSZKI, Budapest, 2010. (49-76)

http://www.bmszki.hu/sites/default/files/field/uploads/mindennapi_hajlektalansag_otthontalanul_7_2.pdf#overlay-context=kiadvanyaink-1

Paksi B., Gurály Z., Schmidt A., Arnold P., Breitner P.: Hajléktalanság és droghasználat. A Hajléktalanokért Közalapítvány Országos Konferenciája 2007. Szeptember 20-21. Budapest, IBIS Hotel

Paksi B., Gurály Z., Schmidt A., Arnold P.: A fővárosi hajléktalan populáció drogérzékenysége becslése. MAT VI. Országos Kongresszusa. 2007. november 22-24. Siófok, Addiktológia/Addictológia Hungarica 2007. VI. Supplementum 1. pp. 48.

Bényei Zoltán – Gurály Zoltán – Győri Péter – Mezei György: Tíz év után. Gyorsjelentés a fővárosi hajléktalanokról, 1999, <http://www.matavnet.hu/menhely/general.htm>

Schmidt Andrea – résztvevő kutató

---

munkahelyek

Jelenlegi munkahely

1996 – MTA Társadalomtudományi Kutatóközpont Szociológiai Intézet

munkakör tudományos munkatárs

cím 1014 Budapest, Országház utca 30.

2008 – Moholy-Nagy Művészeti Egyetem

munkakör egyetemi adjunktus

cím 1121 Budapest, Zugligeti út 9-25.

korábbi munkahelyek

2001 – 2005 Országos Közoktatási Intézet (jelenleg OFI) – tudományos munkatárs

1994 – 2004 ELTE Szociológia Intézet (jelenleg ELTE TÁTK) – egyetemi tanársegéd
Kutatásmódszertan Tanszék

Kutatási tapasztalat

kutatási Kvantitatív és kvalitatív kutatások az alábbi területeken: oktatásszociológiai témák vizsgálatok, epidemiológiai vizsgálatok;

Publikációk MTMT publikációs lista:
https://vm.mtmt.hu/search/slist.php?nwi=1&inited=1&ty_on=1&url_on=1&cite_type=2&orderby=3D1a&location=mtmt&stn=1&AuthorID=10017828
MTMT közlemény és idéző összefoglaló táblázat:
<https://vm.mtmt.hu/search/tmtosztaly.php?lang=0&vanlink=1&search=1&AuthorID=10017828&oszt=0&showmode=&pub>

A témához kapcsolódó legfontosabb publikációk

Paksi B., Felvinczi K., Schmidt A.: Vulnerabilitás és drogfogyasztás. In: Tamás P., Bulla M. (szerk.) Sebezhetőség és adaptáció: a reziliencia esélyei [Vulnerability and adaptation : about social resilience]. 439 p. Budapest: MTA Szociológiai Kutatóintézet (SZKI), 2011.pp. 375-414.

Paksi B., Gurály Z., Arnold P., Schmidt A., Breitner P.:
Drogfogyasztás és hajléktalanság. Addiktológia: Addictologia Hungarica VII.(2) pp. 101-130. (2008)

Paksi B., Gurály Z., Schmidt A. A fővárosi hajléktalan populáció drogérzékenysége becslése. In: Demetrovics Zsolt, Rácz József (szerk.) A Magyar Addiktológiai Társaság VI. Országos Kongresszusa. Az addiktológia kihívásai multidiszciplináris nézőpontból: Előadáskivonatok. 74 p. Konferencia helye, ideje: Siófok, Magyarország, 2007.11.22-2007.11.24. Budapest: L'Harmattan Kiadó, p. 48.

Paksi B., Schmidt A., Felvinczi K.: A közoktatási intézmények prevenciók aktivitásának szervezeti tényezői In: Ostorharics-Horváth Gy, Túry F (szerk.) Magyar Pszichiátriai Társaság XIII. Vándorgyűlése: Psychiatria Hungarica XXI/Supplementum. Konferencia helye, ideje: Miskolc, Magyarország, 2007.01.24-2007.01.27. Budapest:p. 91.

a) A projekt infrastrukturális háttere:

A pályázat keretében megvalósítani kívánt kutatás infrastrukturális hátterét a Viselkedéskutató Társadalomtudományi és Szolgáltató Kft biztosítja. A kutatással kapcsolatos információk megjelenítésre kerülnek a Viselkedéskutató honlapján (http://viselkedeskutato.hu/index.php?option=com_content&view=article&id=8&Itemid=115&lang=hu).

a) A projekt pénzügyi kezelése:

A kutatási program pénzügyi kezelését a Viselkedéskutató Társadalomtudományi és Szolgáltató Kft el. A Viselkedéskutató vállalja, hogy a támogatást kizárólag a kutatási pályázatban, illetve a majdani szerződésben leírtak megvalósítására használja fel. Az átutalt összeg felhasználásáról elkülönített nyilvántartást vezet, és a pályázat lejártával azokról elszámolást készít.

FELHASZNÁLT IRODALOM

Bényei Z., Gurály Z., Győri P., Mezei Gy. (2000): Tíz év után. Gyorsjelentés a fővárosi hajléktalanokról – 1999. Esély 2000. 1.

Elekes, Zs. és Paksi, B. (2003). A 18-54 éves felnőttek alkohol- és egyéb drogfogyasztási szokásai. Kutatási Beszámoló, NKFP kutatási beszámoló. Nem publikált tanulmány.

EMCDDA (2002): Handbook for surveys on drug use among the general population. EMCDDA project CT.99.EP.08 B, Lisbon, EMCDDA, August 2002.

Felvinczi K., Paksi B., Magi A., Demetrovics Zs. (2016): A droghasználókkal kapcsolatos társadalmi viszonyulások más marginalizált társadalmi csoportokkal kapcsolatos vélekedések kontextusában, az OLAAP 2015 vizsgálat alapján, Magyar Pszichológiai Társaság XXV. Jubileumi Országos Tudományos Nagygyűlése, 2016. június 2-4., Budapest. In. Vargha A. (szerk) Kivonatkötet. pp. 82-83.
http://mptnagygyules.hu/images/MPT_Ngy2016_kivonatketet_0509.pdf

Felvinczi K., Paksi B., Magi A., Demetrovics Zs.: Pszichoaktív szerhasználókkal kapcsolatos társadalmi attitűdök a 2015. évi „Országos Lakossági Adatfelvétel Addiktológiai Problémákról” (OLAAP 2015) című vizsgálat első eredményei tükrében. A Magyar Addiktológiai Társaság X. Országos Kongresszusa 2015. november 26-28, Siófok, Supplementum kötet, pp. 20.
http://www.mat.org.hu/doksi/2015/Absztraktfuzet_MAT_X_2015.pdf

Győri P. (2005): Hajléktalanok – a szavak és számok hálójában. Beszélő, 2005. március–április, 10. Évfolyam, 3. Szám

Jelentés a magyarországi kábítószerhelyezetről (20015): 2014-es éves jelentés az EMCDDA számára. Nemzeti Drog Fókuszpont, (1-118). http://drogfokuszpont.hu/wp-content/uploads/EMCDDA_jelentes_2014.pdf

Jelentés a magyarországi kábítószerhelyezetről (20016): 2015-ös éves jelentés az EMCDDA számára. Nemzeti Drog Fókuszpont, (1-118).http://drogfokuszpont.hu/wp-content/uploads/EMCDDA_jelentes_2015.pdf

NDS (2013): Nemzeti Drogellenes Stratégia 2013–2020. Tiszta tudat, józanság, küzdelem a kábítószer-bűnözés ellen. Magyarország Kormánya, Budapest

Paksi B. (2003): Drogok és felnőttek. A tizenhét év feletti lakosság drogfogyasztása és droggal kapcsolatos gondolkodása az ezredfordulón, Magyarországon. Szakmai forrás sorozat. 4. L'Harmattan. Budapest, 2003.

Paksi B. (2007): A magyar társadalom drogérintettsége. In: Demetrovics Zs. (szerk): Az addiktológia alapjai I. Eötvös Kiadó, Budapest, 256-294

Paksi B., Arnold P. (2009): Speciális populációk drogérintettsége. In: Demetrovics Zs. (szerk): Az addiktológia alapjai II. Eötvös Kiadó, Budapest, 2009. (327-387)

Paksi B., Arnold P., Schmidt A., Gurály Z., Breitner P.(2010) : Drogfogyasztás és hajléktalanság. In.: Győri P., Vida J.: Otthontalanul... Tégy az emberért! Menhely Alapítvány és BMSZKI, Budapest, 2010. (49-76)
http://www.bmszki.hu/sites/default/files/field/uploads/mindennapi_hajlektalansag_otthontalanul_7_2.pdf#overlay-context=kiadvanyaink-1

Paksi B., Gurály Z., Arnold P., Schmidt A., Breitner P. (2008): A drogfogyasztás és hajléktalanság. Addiktológia. 2008. 2. (101-130)

Paksi B., Rózsa S., Kun B., Arnold P., Demetrovics Zs. (2009): A magyar népesség addiktológiai problémái: az Országos Lakossági Adatfelvétel az Addiktológiai Problémákról (OLAAP) reprezentatív felmérés módszertana és a minta leíró jellemzői. Mentálhigiéné és Pszichoszomatika 10 (2009) 4, 273—300